

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 381/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **iPARTNER, s. r. o.**, 1. mája 34/193, Liptovský Mikuláš, IČO 43 802 338, zastúpenej advokátskou kanceláriou **ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o.**, M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, IČO 36 861 251, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Katarína Šteilmachová, LL.M., PhD., proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Up 1452/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 21. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Up 1452/2020 (ďalej len „napadnutý postup okresného súdu“). Zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil platobný rozkaz okresného súdu č. k. 6 Up 1452/2020 z 18. augusta 2020 (ďalej aj „platobný rozkaz okresného súdu“), uznesenie okresného súdu č. k. 6 Up 1452/2020 z 18. septembra 2020 (ďalej len „uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) a uznesenie okresného súdu č. k. 6 Up 1452/2020 z 29. októbra 2020 (ďalej len „uznesenie vydané zákonným sudcom“). Okrem toho sťažovateľka žiada aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur a náhrady trov konania v sume 450,29 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že platobným rozkazom okresného súdu č. k. 6 Up 1452/2020 z 18. augusta 2020 bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 368 eur, úrok 4,76 % ročne zo sumy 400 eur od 25. mája 2017 do 4. januára 2018, úrok 4,76 % ročne zo sumy 368 eur od 5. januára 2018 do 13. februára 2020, úrok z omeškania 9 % ročne zo sumy 368 eur od 14. februára 2020 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky

v sume 40 eur a trovy konania v sume 133,02 eur. Sťažovateľka podala odpor proti platobnému rozkazu okresného súdu, ktorý bol odmietnutý uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z dôvodu, že tento nebol podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Následne sťažovateľka podala sťažnosť proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorá bola zamietnutá uznesením vydaným zákonným sudcom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka uviedla, že zákonný sudca sa vôbec nezoberal jej námietkami, ktoré uviedla v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom. Zákonný sudca len skonštatoval, že odmietnutie odporu podaného elektronickými prostriedkami, avšak nepodaného na formulári na to určenom, je priamo vyžadované zákonom [§ 11 ods. 2 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 211/2021 Z. z. (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“)].

4. Podmienku uvedená v § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, že odpor podávaný elektronickými prostriedkami musí byť podaný výlučne na elektronickom formulári na to určenom, sťažovateľka považuje za byrokratickú prekážku, ktorá nemá logiku vo vzťahu k podaniu odporu proti platobnému rozkazu, ak odpor podávaný v písomnej forme, nemusí byť podaný na predpísanom formulári. Sťažovateľka sa nestotožňuje so záverom zákonného sudcu, že existujú dva rovnocenné spôsoby podania odporu. Požiadavka na podanie odporu v elektronickej forme na predpísanom formulári (a žiadnom inom) predstavuje osobitnú byrokratickú a nelogickú podmienku, ktorá diskriminuje stranu sporu, ktorá sa rozhodne podať odpor elektronickými prostriedkami. Ak by totiž sťažovateľka podala odpor v listinnej forme, odpor by nebol odmietnutý.

5. Podľa sťažovateľky na veci nič nemení ani skutočnosť, že v platobnom rozkaze bola poučená o tom, že odpor proti nemu mala podať na predpísanom formulári, ak ho podávala v elektronickej forme. Podaný odpor obsahoval všetky zákonom vyžadované náležitosti okrem jedinej, t. j. nebol podaný prostredníctvom na to určeného formulára. Odmietnutie elektronicke podaného odporu bez akejkoľvek výzvy na opravu podľa § 129 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov aj napriek tomu, že všetky ostatné náležitosti sú splnené, sťažovateľka považuje za problém.

6. Na záver sťažovateľka uviedla, že v tejto veci bolo povinnosťou okresného súdu aplikovať dohovor ako predpis vyššej právnej sily než vnútroštátny predpis v záujme ochrany jej základných práv. Okresný súd mal dostatočne preskúmať, či § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní a jeho aplikácia nepredstavuje neoprávnený zásah do jej základných práv a či bol takýto zásah oprávnený a primeraný. S uvedenými námietkami sa okresný súd vôbec nevysporiadal, t. j. neskúmal a ani neodôvodnil, či zásah do práv sťažovateľky splnil tieto podmienky. Vyžadovanie podania odporu podaného elektronicke výlučne iba na predpísanom elektronickom formulári, pričom takáto podmienka nie je stanovená pre podanie odporu v písomnej (listinnej) verzii, nesleduje žiadny legitímny cieľ. Takýto zásah do práv strán sporu je diskriminačný, nie je primeraný sledovanému cieľu a takýto zásah určite popiera samotnú podstatu práva na prístup k súdu. Sťažovateľka zastáva názor, že § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní je v rozpore so základnými princípmi

spravodlivého súdneho konania, ako aj v rozpore s čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru a tiež s čl. 46 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie v bode 1 uvedených práv sťažovateľky napadnutým postupom okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že postup všeobecného súdu sa premieta aj do jeho rozhodnutia. Keďže sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti výslovne navrhovala aj zrušenie platobného rozkazu okresného súdu, uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom a uznesenia vydaného zákonným sudcom, z tohto dôvodu predmetom prieskumu ústavného súdu boli aj už uvedené rozhodnutia okresného súdu.

III.A. K namietanému porušeniu v bode 1 uvedených práv platobným rozkazom okresného súdu:

9. Ústavný súd konštatuje, že proti platobnému rozkazu vydanému v upomínacom konaní môže žalovaný podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní podať odpor. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý.

10. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Uvedené zákonné ustanovenie predpokladá účinné vyčerpanie prostriedkov nápravy v konaní pred všeobecnými súdmi. Tak, ako vyplýva z priebehu konania pred okresným súdom, sťažovateľka síce odpor podala, avšak podľa názoru okresného súdu (ktorý je predmetom prieskumu ústavného súdu) nie zákonom predpokladaným spôsobom, čo viedlo k jeho odmietnutiu bez vecného prieskumu ňou vznesených námietok proti platobnému rozkazu okresného súdu. S poukazom na uvedené tak sťažovateľka účinne nevyčerpala dostupné prostriedky nápravy pred všeobecnými súdmi.

12. V okolnostiach veci neprichádzala do úvahy ani aplikácia § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktorej potrebou sťažovateľka ani v podanej ústavnej sťažnosti neargumentovala. Dôvody hodné osobitného zreteľa nebolo možné vidieť ani v okolnostiach nepodania odporu prostredníctvom na to predpísaného elektronického formulára, ktorými sťažovateľka argumentuje v ústavnej sťažnosti, a to s poukazaním na skutočnosť, že ústavný súd nevidel v uznesení vydanom zákonným sudcom žiadne ústavnoprávne vybočenie (bod 35).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

III.B. K namietanému porušeniu v bode 1 uvedených práv uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom:

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

16. Sťažovateľka využila svoje právo podať proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažnosť, o ktorej rozhodoval zákonný sudca okresného súdu. Zákonný sudca okresného súdu bol zároveň oprávnený a aj povinný poskytnúť ochranu základným právam alebo slobodám sťažovateľky v prípade zistenia, že uznesením vydaným vyšším súdnym došlo k ich porušeniu. Právomoc zákonného sudcu okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

17. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.C. K namietanému porušeniu v bode 1 uvedených práv napadnutým postupom okresného súdu a uznesením vydaným zákonným sudcom:

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

21. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom,

ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

22. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

23. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je tiež zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

24. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

25. Ústavný súd sa oboznámil s uznesením vydaným zákonným sudcom, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi v bode 1 uvedených článkov ústavy a dohovoru (v rozsahu naznačenom v bodoch 21 a 22 odôvodnenia), t. j. posudzoval jeho ústavnú udržateľnosť.

26. V relevantnej časti odôvodnenia zákonný sudca uviedol, že sťažovateľka v sťažnosti namietala, že odpor obsahoval všetky náležitosti okrem podania prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Zákon o upomínacom konaní je však *lex specialis* vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku (preto skutočnosť, že odpor podaný sťažovateľkou splňa obsahové náležitosti odporu podaného v konaní podľa Civilného sporového poriadku, nie je rozhodná). Ustanovenie § 11 ods. 2 upravuje osobitné náležitosti odporu podaného v elektronickej podobe, keď vyžaduje použitie elektronického formulára a autorizáciu (formou kvalifikovaného elektronického podpisu alebo kvalifikovanej elektronickej pečate). Ak tieto podmienky nie sú splnené, následkom je odmietnutie odporu. Zákonný sudca preto nemohol prihliadnuť na odpor sťažovateľky, ktorý bol podaný inak ako na predpísanom tlačive a nestotožnil sa s argumentáciou sťažovateľky o prílišnom formalizme pri posudzovaní odporu z hľadiska dodržania jeho formy. Sama sťažovateľka tým, že podala odpor inak ako zákonom predpísaným spôsobom (a v rozpore s poučením uvedeným v platobnom rozkaze), zabránila tomu, aby sa okresný súd mohol odporom a námietkami v ňom uvedenými zaoberať po vecnej stránke. Zanedbaním svojich základných procesných povinností spôsobila, že platobný rozkaz sa v tejto veci stal vykonateľným exekučným titulom. Sťažovateľka mohla podať odpor aj v listinnej forme a doručiť ho okresnému súdu osobne alebo prostredníctvom

poštového podniku, keďže odpory podávané v listinnej podobe okresný súd bežne akceptuje (ako na to poukazovala aj sťažovateľka v sťažnosti). Spôsob, akým sa v upomínacom konaní podáva odpor v prípade využitia elektronických prostriedkov, však striktné vyplýva priamo z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní. Zákonný sudca nevidel žiadne pochybenia v rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka, a preto sťažnosť ako nedôvodnú zamietol, stotožňujúc s právnym záverom vysloveným vyšším súdnym úradníkom.

27. Ústavný súd uvádza, že zákon o upomínacom konaní je alternatívnym riešením sporov o peňažné plnenie a pozná výlučne elektronické konanie, v ktorom sa rozhoduje o vydaní platobného rozkazu, teda možno konštatovať, že ide o elektronickú alternatívu k už existujúcemu režimu platobného rozkazu, ktorý je upravený v Civilnom sporovom poriadku. Zákon predpokladá posielanie návrhov vo forme štandardizovaných elektronických formulárov zverejnených na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Štandardizované formuláre sprevádzajú celé konanie, a to aj pre prípad podania odporu, ak je tento podaný elektronickými prostriedkami. Vzhľadom na to, že ide o alternatívny spôsob riešenia konkrétneho druhu sporov, ktorého účelom bolo najmä urýchlenie vyriešenia určitej sporovej agendy, zákonodarca vyžaduje pre tento typ súdneho konania formálnu prísnosť v podobe formulárového konania.

28. Podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu.

29. Podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2.

30. Podľa § 12 ods. 2 zákona o upomínacom konaní o následkoch podľa odseku 1 musí byť žalovaný v platobnom rozkaze poučený.

31. Z citovaných ustanovení zákona o upomínacom konaní vyplýva, že žalovaný vzhľadom na svoje procesné postavenie je v určitej akceptovateľnej „výhode“, pretože na rozdiel od žalobcu má možnosť podať odpor proti platobnému rozkazu aj v písomnej forme osobne do podateľne okresného súdu alebo prostredníctvom poštového podniku. Ak sa však rozhodne pre elektronickú formu komunikácie, musí rešpektovať podmienky tejto formy komunikácie formulárového konania uvedené v § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

32. Sťažovateľka bola v platobnom rozkaze poučená o tom, že proti platobnému rozkazu vydanému v upomínacom konaní môže podať odpor aj elektronickými prostriedkami a v takomto prípade musí byť odpor autorizovaný podľa osobitného predpisu. Zároveň bola poučená aj o odmietnutí odporu v prípade, že bude tento podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní. Sťažovateľka zanedbala svoju zákonnú povinnosť a odpor nepodala elektronicky prostredníctvom na to určeného formulára. Sťažovateľka sa sama vystavila zákonnému následku v podobe odmietnutia odporu podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní, keďže už uvedená podmienka vyplýva explicitne z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

33. Okresný súd konal v rámci znenia a uvedené ustanovenie vykladal doslovne. Iný výklad by bol výkladom *contra legem*, čo z hľadiska ústavnoprávneho nie je žiaduce. Sťažovateľka zároveň mala objektívnu možnosť riadne uplatniť svoje procesné práva, t. j. podať odpor, a bolo na jej zvážení, akou formou tak učiní. Následok potvrdenia odmietnutia odporu proti platobnému rozkazu

okresného súdu (zamietnutím sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom) v podobe straty možnosti sťažovateľky brániť sa proti nárokom uplatneným žalobcom nemá povahu ústavne neudržateľného následku, ktorým by sťažovateľke bola spôsobená ujma. Inak povedané, ak sťažovateľka nedodrжала zákonom stanovený postup pri uplatňovaní odporu a tento nepodala prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, sama sa vystavila zákonom predvídanému následku v podobe jeho odmietnutia. Zároveň nie je možné súhlasiť so sťažovateľkou, že v jej veci došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu. Sťažovateľka totiž mala na výber, akú formu podania si zvolí, jedinou požiadavkou bolo, aby táto forma vyplývala z ustanovení zákona o upomínacom konaní.

34. Sťažovateľka implicitne vzniesla aj námietku ústavnej neudržateľnosti § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za vhodné poukázať na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľky. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu preskúmavajúci vec sťažovateľky nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010). Senát ústavného súdu nedisponuje teda právomocou rozhodnúť o tom, či príslušné ustanovenie zákona o upomínacom konaní v kontexte argumentácie sťažovateľky o právnej (ne)záväznosti formulára je alebo nie je v súlade s ústavou.

35. Ústavný súd preto nezistil, že by právny záver zákonného sudcu okresného súdu vykazoval znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010). Ústavný súd, opätovne zdôrazňujúc súladnosť postupu podľa už uvedených ustanovení zákona o upomínacom konaní, poukazuje na už svoj stabilný právny názor vyjadrený napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, podľa ktorého uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi) nemožno hodnotiť ako porušenie základných ľudských práv, teda ani považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

36. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky tiež poznamenáva, že nie je možné základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97,

I. ÚS 114/09). Podstatou je, aby postup orgánu verejnej moci bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

37. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

38. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

39. Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak neboli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, nie je potrebné deklarovať ani porušenie týchto ustanovení ústavy (IV. ÚS 119/07). Ústavný súd aj vo vzťahu k čl. 14 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že uvedený článok iba dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok však nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené ustanoveniami dohovoru (IV. ÚS 47/05).

40. Porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru odôvodňovala sťažovateľka tým, že zákon o upomínacom konaní diskriminuje žalovaného, ktorý sa rozhodne podať odpor elektronickými prostriedkami. Zákon o upomínacom konaní totiž v prípade podania odporu elektronickými prostriedkami stanovuje viac podmienok ako v prípade podania odporu v písomnej forme. Z uvedeného vyplýva, že porušenie označených článkov ústavy a dohovoru sťažovateľka spája s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorých porušenie však ústavný súd v postupe a rozhodnutiach okresného súdu nezistil, a preto nemohol konštatovať ani porušenie zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, a to z dôvodu absencie akejkoľvek spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru a namietaným postupom a rozhodnutiami okresného súdu.

41. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

42. Ústavný súd v nadväznosti na namietané porušenie ústavnej zásady neodňateľnosti základných práv a slobôd konštatuje, že jednotlivé zásady vymenované v čl. 12 ods. 1 ústavy vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv a majú univerzálny charakter. Treba ich chápať ako ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých

stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych záležitostiach (I. ÚS 8/97, I. ÚS 59/97).

43. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

44. Z už uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

45. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor DUEA
predseda senátu